

**UCHWAŁA NR XVII/140/2020
RADY GMINY CZERNICHÓW**

z dnia 30 marca 2020 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Czernichów na lata 2020-2023

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2019r., poz. 506 z późn. zm.) oraz art. 6 ust 2 pkt 1, ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 218), **Rada Gminy Czernichów uchwala, co następuje:**

§ 1.

Uchwała Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Czernichów na lata 2020-2023, którego treść określa załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Czernichów.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

Przewodniczący Rady Gminy
Czernichów

Zbigniew Kotrys

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE CZERNICHÓW NA LATA 2020-2023

CZERNICHÓW 2020

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Czernichów

Zbigniew Kotrys

SPIS TREŚCI:

Wstęp.....	3
I. Podstawa prawna, definicja, formy i cykle przemocy.....	4
II. Ocena skali problemu zaburzenia funkcji rodziny oaz przemocy w Gminie Czernichów.....	9
1. Działania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Czernichów.....	9
2. Diagnoza zjawiska przemocy w opracowaniu Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.....	13
III. Założenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2020-2023 w Gminie Czernichów.....	15

WSTĘP

Jednym z nadrzędnych i długofalowych celów polityki prorodzinnej państwa jest tworzenie warunków do pełnego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobieganie występowaniu postaw i zachowań aspołecznych grożących patologiami, w tym przemocą domową.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci czy też osób którymi się opiekują.

Prawidłowe funkcjonowanie rodziny oparte na wzajemnych, właściwych relacjach pomiędzy rodzicami wynikających z miłości, szacunku i zrozumienia umożliwia właściwe pełnienie ról społecznych wszystkich członków rodziny.

Zaburzenia w sferze wzajemnych relacji pomiędzy członkami powodują, że rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań. Jej członkowie nie są w stanie prawidłowo wywiązywać się z ról społecznych, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz z oczekiwaniami społecznymi.

Od kilkunastu lat w świadomości społecznej coraz wyraźniej pojawia się problem przemocy w rodzinie. Stopniowo podejmowane są różne działania mające na celu łagodzenie skutków tego zjawiska. Jednolite działania w tym zakresie wnosi ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która nakłada obowiązki z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na wszystkie szczeble administracji rządowej i samorządowej.

Przemoc w rodzinie jest w polskim systemie prawnym przestępstwem ściganym z urzędu!

Ponadto obowiązkiem każdego człowieka jest reagowanie na krzywdę osoby doświadczającej przemocy. Taki społeczny obowiązek nakłada art. 304 § 1 KPK

„Każdy dowiedziawszy się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym Prokuratora lub Policję”.

PODSTAWA PRAWNA, DEFINICJA I FORMY PRZEMOCY

Podstawą prawną do powołania i realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie są przepisy:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) rozdział II pn. „Wolności, Prawa i Obowiązki Człowieka i Obywatela”.
2. Ustawa z dnia 29 sierpnia 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. z 2015r. poz. 1390 ze zm.). Ustawa definiuje zjawisko przemocy oraz wprowadza standardy postępowania wobec osób uwięzionych w przemoc zarówno w odniesieniu do pokrzywdzonych jak i sprawców. We wstępie ustawy jest cel tego aktu prawnego tj. „zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowanie i wspieranie działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie”. W ustawie zostały również wprowadzone nowe możliwości pomocy osobom pokrzywdzonym np. sądowy zakaz zbliżania się sprawcy do osoby pokrzywdzonej, zobowiązanie na określonych warunkach sprawcy do opuszczenia lokalu dzielonego z osobą pokrzywdzoną.
3. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2019r., poz. 2277). Ustawa daje narzędzia prawne w pracy socjalnej z osobami uzależnionymi od alkoholu, które to osoby równocześnie są sprawcami przemocy. Przede wszystkim możliwość kierowania osoby uzależnionej powodującej rozkład życia rodzinnego, demoralizację na badanie przez biegłego sądowego (art. 24), sądowe zobowiązanie do leczenia (art. 26) czy też ustanowienie nadzoru kuratora nad taką osobą (art. 31). Z kolei członkowie osób uzależnionych mogą uzyskać profesjonalne wsparcie terapeutyczne (art. 23). Ponadto ustawa nakłada na gminy „ udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie” (art. 4).
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019r., poz. 1507 ze zm.). Ustawa daje możliwość osobom dotkniętym przemocą skorzystania z pomocy materialnej jak i w formie pracy socjalnej. Art. 7 ustawy wymienia przemoc w rodzinie jako jeden z powodów udzielenia pomocy społecznej oraz umożliwia skorzystanie przez te osoby ze specjalistycznego poradnictwa oraz schronienia (art. 47).

5. Uchwała Rady Gminy Czernichów z dnia 29 kwietnia 2019r. Nr VIII/61/2019 w sprawie uchwalenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Czernichów na lata 2019-2029.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w rodzinie w Gminie Czernichów jest zgodny z:

Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020,

Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w województwie śląskim na lata 2014-2020.

W świadomości społecznej przemoc najczęściej identyfikowana jest ze zjawiskami bardzo czytelnymi i jednoznacznymi.

Konsekwencją wprowadzenia art. 40 do Konstytucji jest zakaz stosowania kar cielesnych. Nie mogą one być ani wprowadzane czy stosowane w ramach prawnie dopuszczalnego systemu kar, ale także w stosunkach międzyludzkich ponieważ sformułowanie art. 40 ma bardzo generalny charakter i nie przewiduje żadnych ograniczeń w stosowaniu tego zakazu, znajdzie on także zastosowanie w warunkach życia rodzinnego w stosunkach między rodzicami, a dziećmi. Wobec dzieci nie może być zatem stosowane okrutne nieludzkie czy poniżające traktowanie, jak też kary cielesne. Za takim pojmowaniem treści art. 40 przemawia także fakt, że Konstytucja wielokrotnie podkreśla rolę rodziny, wychowanie młodego pokolenia, a także wprowadza ochronę praw dziecka. Dowodem tego jest powołanie Rzecznika Praw Dziecka¹.

Dla właściwego rozpoznania zjawiska konieczne jest jej zdefiniowanie. Przemoc domowa doczekała się wielu zróżnicowanych definicji.

Definicja zawarta w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, określa przemoc w rodzinie jako: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt 1², w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

¹ Skrzydło W. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej – komentarz, Zakamycze 1999r., s. 41

² członku rodziny - należy przez to rozumieć osobę najbliższą w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.)[1], a także inną osobę wspólnie zamieszkującą lub gospodarującą;

We wszystkich definicjach przemocy występujących w literaturze przedmiotu występują wspólne elementy, zawierające istotę tego zjawiska:

- Jest to działanie intencjonalne, świadome i zamierzone; ma na celu kontrolowanie i podporządkowywanie ofiary.
- Występuje przewaga siły ze strony agresora, sprawcy przemocy.
- Sprawca narusza prawa i dobra osobiste ofiary, godzi również w jej osobistą wolność.
- Zachowanie sprawcy wywołuje cierpienie i ból ofiary.
- Zachowanie sprawcy wykracza poza społeczne normy i zasady relacji interpersonalnych.

Zidentyfikowanie form przemocy³ pozwala na ich opisanie i tak:

Przemoc fizyczna to zamierzone działanie człowieka, zwrócone przeciwko fizyczności członka jego rodziny, niosące ryzyko uszkodzenia w ciele, przy czym może być:

- czynna - faktyczne używanie siły w celu osiągnięcia czegoś lub tylko wyrządzenia krzywdy,
- bierna – wszelkiego rodzaju zaniedbania, celowe pozbawianie pożywienia, ograniczanie podstawowych praw, brak opieki (wobec dzieci, osób niepełnosprawnych, starszych).

Przemoc psychiczna obejmuje wszystkie działania zmierzające do poniżenia ofiary, obrażenia, zastraszenia, pozbawienia wiary we własne możliwości, szantaż emocjonalny, „zabawa” uczuciami członka rodziny, manipulacja.

Przemoc seksualna - zmuszanie ofiary do jakiegokolwiek formy aktywności seksualnej wbrew jej woli.

Przemoc ekonomiczna - kontrolowanie finansów, zabieranie zarobionych pieniędzy, odmowa możliwości podjęcia pracy, niezaspokajanie potrzeb materialnych.

Jerzy Mellibruda w swoim opracowaniu wyróżnia dwie jej formy, tzw. typy przemocy wewnątrzrodzinnej. Przemoc wewnątrzrodzinna została również typizowana jako:⁴

Przemoc gorąca - u podstaw tej formy przemocy leżą negatywne, intensywne przeżycia związane z frustracją dążeń i potrzeb. Przejawia się ona w postaci napadów furii, złości, wyładowań emocjonalnych. Jest to przemoc naładowana agresją, gwałtowną, występującą zwykle w afekcie. Towarzyszą jej bogate formy ekspresji (krzyki, gwałtowne zadawanie bólu, wyzwiska).

³ Za Mellibrudę, J. (1993). *Oblicza przemocy*. Warszawa: Remedium

⁴ Tamże

Przemoc chłodna - najczęściej dokonywana z premedytacją, ma swój konkretny cel (czasem pozytywny). Rozwija się przeważnie na gruncie autorytarnych modeli współżycia między ludźmi i kierowania nimi⁵. Człowiek stosujący tę strategię realizuje pewien określony plan działania. Jest to zazwyczaj proces pozbawiony silnych i gwałtownych emocji. Nazwa ta ma źródło w emocjonalnym chłdzie i spokoju, który towarzyszy tej formie przemocy. Emocje są kontrolowane i tłumione. Najczęściej sprawca ingeruje w psychikę ofiary, naruszając jej wewnętrzną stabilność i integrację, przyczyniając się do rozbicia emocjonalnego, wycieńczenia i poczucia bezsilności. Często taką formę przybierają surowe metody wychowawcze, które dodatkowo mają silne poparcie otoczenia, są uwarunkowane kulturowo. Sprawcy mają wówczas wytłumaczenie dla stosowania przez nich tego rodzaju przemocy.

W literaturze przedmiotu określono, że zjawisko przemocy nie gaśnie po jednorazowym incydencie, ale powtarza się często przez wiele lat. Ofiary zwykle są uwikłane w konflikt emocjonalny. Sprawca jest bowiem osobą najbliższą, z którą łączy się wiele wspomnień i radości, a przede wszystkim również wspólne dzieci, mieszkanie, finanse oraz plany.

Proces przemocy został zdiagnozowany i opisany w formie cykli – faz przemocy.

I. Faza narastającego napięcia

Na tym etapie agresor jest stale poirytowany, prowokuje kłótnie, nadużywa alkoholu, narkotyków, może stać się niebezpieczny, często budzi lęk członków rodziny, traci nad sobą kontrolę. Ofiara staje się uległa, próbuje załagodzić każdy konflikt, przeprosza, uspokaja agresora, spełnia jego zachcianki lub unika go. W ofierze wciąż narasta poczucie niepokoju i lęk (co objawiać się może w dolegliwościach fizycznych).

II. Faza gwałtownej przemocy

Agresor wyładowuje się na ofierze, wpada w szal, furię pod wpływem zwykłego drobiazgu. Na tym etapie dochodzi do zastosowania jawnej, świadomej przemocy w różnych jej

⁵ Kmiecik-Baran, K. (1998). *Przemoc wobec dzieci- diagnoza i interwencja*, W: J. Papież, A. Plukis (red.), *Przemoc dzieci i młodzieży. W perspektywie polskiej transformacji ustrojowej*, Toruń.

formach. Ofiara natomiast jest zupełnie bezradna, nie ma wpływu na zachowanie agresora. Często towarzyszy jej uczucie szoku w wyniku zaistniałej sytuacji. Odczuwa również wstyd i poczucie winy, bądź złość.

III. Faza miodowego miesiąca

Po wystąpieniu aktu agresji napastnik często wyraża skruchę, towarzyszy mu poczucie winy. Stara się naprawić relację z ofiarą, obiecuje, że taka sytuacja już się nie powtórzy. Okazuje wówczas ofierze dużo ciepła i uczucia, co przypomina ofierze osobę, jaką ofiara była przed zaistniałymi problemami. Zachowanie sprawcy podczas tego etapu rzeczywiście nie budzi zastrzeżeń, może on mieć również autentyczne pragnienie zmiany. To wszystko budzi w ofierze nadzieję zmiany napastnika. Osoba ta w zestawieniu z wcześniejszym złym traktowaniem, teraz czuje się kochana i szczęśliwa, otoczona opieką i zainteresowaniem. Nie dziwi więc fakt, iż zaczyna wierzyć sprawcy, iż „teraz już na pewno będzie inaczej”.

IV. Faza narastającego napięcia

Po pewnym czasie niestety cykl się powtarza. Przemoc w następnym cyklu staje się gwałtowniejsza, narasta, powtarza się dopóki nie nastąpi jakiś punkt kulminacyjny, którym może być interwencja z zewnątrz, skuteczna obrona, bądź też śmierć ofiary. Ofiara jednak pomimo powtarzającego się cyklu przemocy pozostaje w toksycznym związku.

I. OCENA SKALI PROBLEMU ZABURZENIA FUNKCJI RODZINY ORAZ PRZEMOCY W GMINIE CZERNICHÓW.

Istotnym elementem harmonijnego funkcjonowania rodziny oraz społeczeństwa jest zapewnienie poczucia bezpieczeństwa oraz dostępnej pomocy prawnej w sytuacjach tego wymagających. Przyczynia się do tego również jakość pracy i efektywność działania takich służb społecznych jak pomoc społeczna, sądy rodzinne, policja i inne.

1. Działania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Czernichów.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie powołany został zarządzeniem nr 64/2019 Wójta Gminy Czernichów z dnia 16 lipca 2019 roku.

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny: m.in. przedstawiciele placówek oświatowych, policji, Sądu Rejonowego, służby zdrowia, Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz organizacji pozarządowych.

Od miesiąca stycznia 2012r. funkcjonują grupy robocze. Grupy robocze działają w celu rozwiązywania problemów związanych z przemocą w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

Dane dotyczące pracy zespołu:	2017	2018	2019
Liczba sporządzonych Niebieskich kart A przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę	38	7	20
Liczba sporządzonych przez Zespół Interdyscyplinarny/Grupę	21	5	10

Roboczą Niebieskich Kart C			
Liczba sporządzonych przez Zespół Interdyscyplinarny/Grupę Roboczą Niebieskich Kart D	17	4	7
Liczba zakończonych przez Zespół Interdyscyplinarny/Grupę Roboczą Niebieskich Kart na skutek zakończenia przemocy w rodzinie lub zrealizowania indywidualnego planu pomocy	7	3	8
Liczba przekazanych przez Zespół Interdyscyplinarny/Grupę Roboczą zawiadomień do organów ścigania (Policja, Prokuratura) o popełnieniu przestępstwa w związku z użyciem przemocy w rodzinie	0	0	0
Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	4	4	4
Liczba posiedzeń Grupy Roboczej	72	20	36
Liczba sprawców przemocy w rodzinie ogółem	29	7	12
W tym: kobiety	1	0	2
mężczyźni	28	7	10
Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy w rodzinie ogółem:	30	15	24
W tym: kobiety	28	7	10
mężczyźni	1	1	3
dzieci	1	7	11
Liczba sprawców przemocy w rodzinie pod wpływem alkoholu ogółem	25	6	11
W tym: mężczyźni	24	6	10
kobiety	1	0	1
	w tym: 11 przewiezionych na izbę wytrzeźwień w tym: 1 przewieziony do policyjnego pomieszczenia dla osób zatrzymanych do	w tym: 4 przewiezionych na izbę wytrzeźwień w tym: 0 przewieziony do policyjnego pomieszczenia dla osób	w tym: 6 przewiezionych na izbę wytrzeźwień

	wytrzeźwienia	zatrzymanych do wytrzeźwienia	
Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie korzystających z pomocy specjalistycznej: W tym: psychologa, pedagoga/terapeuty prawnika	18	20	19
	15	20	16
	Prawnik: 5 Poradnictwo socjalne: 3	Prawnik: 1	Poradnictwo socjalne: 1

źródło: opracowanie własne

Liczba sporządzonych niebieskich kart w poszczególnych latach z podziałem na sołectwa.

Rok	Liczba „Niebieskich kart”				
	Ogółem:	Międzybrodzie Białskie	Międzybrodzie Żywieckie	Czernichów	Tresna
2017	38	16	14	4	4
2018	7	4	2	1	0
2019	20	4	6	9	1

źródło: opracowanie własne

2. Diagnoza zjawiska przemocy w opracowaniu Zespołu Interdyscyplinarnego /Grupy Roboczej.

Zgodnie z przyjętym harmonogramem realizacji zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Czernichów na lata 2017-2019 prowadzono diagnozę zjawiska.

Na podstawie badania ankietowego członków Zespołu Interdyscyplinarnego/Grupy Roboczej działających na rzecz przeciwdziałania zjawisku przemocy ustalono:

- przemocy w rodzinie często towarzyszy uzależnienie od alkoholu jednak nie udowodniono związku przyczynowo - skutkowego pomiędzy tymi zjawiskami. Zatrzymanie uzależnienia od alkoholu nie jest równoznaczne z zaprzestaniem stosowania przemocy w rodzinie osoby stosujące przemoc powinny dodatkowo uczestniczyć w programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych,
- rozumienie przemocy tylko jako przemoc fizyczna w tym zakresie należy podejmować działania informacyjno-edukacyjne służące upowszechnianiu wiedzy wśród mieszkańców gminy o formach przemocy, konsekwencjach i sposobach rozpoznawania przemocy,
- działania profilaktyczne nastawione powinny być na wczesne wykrywanie i rozwiązywanie konfliktów i kryzysów w rodzinie m. in. poprzez prowadzenie mediacji rodzinnych, poradnictwa psychologicznego oraz działań terapeutycznych,
- pomimo ustawowo uregulowanego obowiązku interdyscyplinarnego podejścia do przeciwdziałania przemocy w rodzinie i zobligowaniu poszczególnych służb w tym pomocy społecznej, policji, GKdsRPA, oświaty i służby zdrowia do realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie – procedura Niebieskiej Karty jest realizowana jedynie przez Policję i pomoc społeczną.
- niska świadomość społeczna problemu wśród mieszkańców, wyrażająca się m. in. w obojętności wobec przemocy w rodzinie tzn. osoby będące świadkami przemocy często z różnych przyczyn nie zgłaszają problemu,
- brak skutecznych narzędzi do motywowania osób stosujących przemoc do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych,

Wzrost liczby założonych Niebieskich Kart nie musi świadczyć o zwiększeniu skali zjawiska przemocy w rodzinie. Może to być efekt prowadzonych od lat kampanii informacyjnych

dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie, większej świadomości społeczeństwa oraz częstszych działań służb i instytucji np. konfliktów rodzinnych.

W opinii członków zespołu interdyscyplinarnego, reprezentujących instytucje i organizacje zawodowo zajmujące się aspektami przemocy w środowisku rodzinnym po dziewięciu latach pracy w zespole skala zjawiska przemocy ustabilizowała się, co jest związane z większą wiedzą społeczeństwa uzyskaną między innymi poprzez kampanie społeczne na temat przemocy.

Członkowie zespołu wyrazili potrzebę szkoleń w zakresie: postępowanie z agresywnym sprawcą, prowadzenie skutecznej rozmowy z osobą dotkniętą przemocą w rodzinie oraz ze sprawcą przemocy w rodzinie, problemy towarzyszące przemocy, sposoby współpracy ze stronami, mediacja, czynniki powodujące zachowania przemocowe, profilaktyka przemocy, formy pomocy dla osób doświadczających przemocy.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego/Grupy roboczej oceniają, że sprawnie działa współpraca pomiędzy poszczególnymi instytucjami, a działania są skoordynowane. Bariery utrudniającą skuteczne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie jak oceniają członkowie jest przede wszystkim brak prawnych narzędzi na długotrwałe odseparowanie sprawcy przemocy od ofiary, nieadekwatny wymiar kar dla sprawców przemocy. Wśród czynników powodujących niechęć osób, które doświadczają przemocy do zgłoszenia problemu przemocy jest w szczególności małe środowisko lokalne utrudniające pokonanie bariery przed najbliższym sąsiedztwem, przyzwolenie na stosowanie przemocy, niechęć ofiar przemocy i brak wiary w skuteczność systemu oraz bezkarność sprawców przemocy.

Podsumowując należy stwierdzić, że realizacja działań w ramach procedury „Niebieskie Karty” oraz inicjowanie i współrealizowanie działań skierowanych do osób dotkniętych przemocą oraz osób stosujących przemoc w rodzinie, a także działania szkoleniowe podnoszące kompetencje służb, przyczynią się w kolejnych latach do usprawnienia systemu przeciwdziałania lub przynajmniej ograniczenia tego zjawiska i towarzyszących mu innych zjawisk patologicznych.

II. ZAŁOŻENIA GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE CZERNICHÓW

Cel główny programu:

PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI I SKUTECZNOŚCI POMOCY DLA RODZIN, W KTÓRYCH STOSOWANA JEST PRZEMOC.

Cele operacyjne i kierunki działań:

1. Zapobieganie występowaniu przemocy w rodzinie poprzez podniesienie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie. Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Kierunki działań:

- 1) diagnozowanie i monitorowanie przemocy w rodzinie jak również wszystkich innych zjawisk wskazujących na występowanie przemocy,
 - 2) wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjających zachowaniom nieagresywnym, - propagowanie pozytywnych rozwiązań merytorycznych, organizacyjnych związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
- 2. Zmniejszanie negatywnych następstw dla osób doświadczających, świadków występowania przemocy w rodzinie.**

Kierunki działań::

- 1) udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą, w tym poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, prawne i socjalne,
 - 2) udzielanie pomocy i wsparcia osobom lub rodzinom dotkniętym przemocą, zmuszonym do opuszczenia dotychczasowego miejsca zamieszkania bądź pobytu z właściwym wskazaniem bezpiecznego schronienia,
 - 3) pomoc socjalna osobom dotkniętym przemocą.
- 3. Zapobieganie stosowaniu przemocy w rodzinie.**

Kierunki działań::

- 1) zapewnienie poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, rodzinnego, socjalnego,

- 2) zapewnienie różnorodnych form wsparcia socjalnego osobom i rodzinom zagrożonym wystąpieniem przemocy w zależności od sytuacji i potrzeb.

4. Usprawnienie systemu interwencji i wsparcia rodzin dotkniętych zjawiskiem przemocy:

Kierunki działań:

- 1) kontynuacja prac Zespołu Interdyscyplinarnego,
- 2) kształcenie i doskonalenie kadr zajmujących się problemem przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez umożliwienie korzystania ze szkoleń i konsultacji.

Czas realizacji działań dla celów operacyjnych:

Lata 2020-2023.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu, organizacje pozarządowe, placówki służby zdrowia, grupy samopomocowe, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, policja, kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy), fundusze zewnętrzne m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej.

Wskaźniki monitorujące:

- ✓ liczba wypełnionych niebieskich kart,
- ✓ liczba osób objętych oddziaływaniem zespołu interdyscyplinarnego,
- ✓ liczba osób objętych oddziaływaniem komisji ds. przeciwdziałania alkoholizmowi,
- ✓ liczba interwencji policji w rodzinie w sytuacji przemocy,
- ✓ liczba osób, rodzin objętych wsparciem specjalistycznym, psychologicznym, pedagogicznym, prawnym,
- ✓ liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się do:

- ✓ poszerzenia wiedzy i świadomości mieszkańców gminy w zakresie przemocy,
- ✓ zwiększenie dostępności wsparcia dla osób które doświadczyły przemocy,
- ✓ zwiększenie dostępności programów korekcyjnych dla osób stosujących przemoc,
- ✓ zmniejszeniu skali przemocy w rodzinie.

Uzupełnieniem działań programu są roczne programy:

Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Program Przeciwdziałania Narkomanii.